

Česká knižnice žije

MF Dnes, 9. 1. 2010, Josef Chuchma

Příběh edice, která chce zprostředkovat nejvýznamnější díla českého písemnictví, není zrovna jednoduchý. Výmluvně ilustruje úskalí knižního podnikání a dlouhodobých projektů.

„Česká knižnice je knižní řada, která ve dvou stech svazcích soustředí významná, podnětná a krásná díla, jež vytvořila naše literatura od svých středověkých počátků přes husitství, humanismus, baroko, národní obrození, 19. a 20. století až po dnešní žijící klasiky. Ročně zahrne Česká knižnice 12 titulů.“ To stálo na záložce prvního svazku edice, který vyšel v roce 1997 v Českém spisovateli - byla jím poezie K. H. Máchy. Následoval svazek Karla Tomana *Básně*. Víc toho Český spisovatel nedokázal: firma s letitou tradicí nenašla v 90. letech pro své fungování ekonomický model a skončila.

Českou knižnici přebralo v roce 1998 Nakladatelství Lidové noviny (NLN). Grafik Vladimír Vimr jí vtiskl novou grafickou podobu - knihy menšího, špalíčkového formátu s přebalem, který má uprostřed proseklé okénko a jím je vidět dobový umělecký obraz reprodukováný na obálce svazku. Několik let se dařilo držet rytmus tří čtyř svazků vydaných vždy na jaře a na podzim. Existovala čtenářská obec, sice nepočtená, nicméně přece, která edici začala sbírat soustavně, protože řada jako celek slibuje podat jedinečný, ideologicky nepředpojatý pojatý obraz českého písemnictví.

Ovšem v posledních letech Česká knižnice téměř úplně usnula. „Nakladatelství začalo mluvit do edičního plánu, protestovalo například proti vydání Jana Řezáče nebo Marie Majerové. Přitom její *Přehrada* je nedocenené avantgardistické dílo,“ říká bohemista Jiří Holý, který předsedá vědecké radě Nadačního o fondu České knižnice. Ta edice je v jednom bodě zvláštní případ: odborně ji garantuje a dramaturgicky staví dotyčná vědecká rada a nakladatelství je producentem, zprostředkovatelem této činnosti. Nadace finančně přispívá při přípravě svazků, ale nenese veškeré náklady. NLN se nelíbilo, že edice pro ně začala být prodělečná. A když některé tituly České knižnice „odlifovalo“ do Levných knih, došlo k úplnému rozkmoření.

V minulých dnech však zazněl signál, že Česká knižnice (ČK), jež dosud čítá 55 z plánovaných 200 svazků, chytla nový dech. Nikoliv druhý, nýbrž už třetí. S logem ČK dosedly na pulty povídky Zikmunda Wintra a dvě epické básnické skladby Julia Zeyera. Řady se ujal brněnský Host. „Je to pro nás čest,“ prohlašuje za nakladatelství, které se soustředí především na českou literaturu, Miroslav Balaščík. „Cítíme se tak na čtyři svazky ročně.“ Kdo si ovšem stavěl dosavadní tituly České knižnice do police vedle sebe, bude se nyní muset znovu připravit na nový formát: ten se od špalíčkových „bichliček“ z NLN vrací k běžnější velikosti. Nový úpravce Boris Mysliveček volně asociuje osnovu, s níž úplně na začátku pracoval typograf Rostislav Vaněk (v onom „kabátě“ vyšli Máchy a Toman).

Jak se lze dočíst na internetových stránkách www.kniznice.cz, u vzniku edice stál velkopodnikatel s příští pověstí „žraloka z Prahy“ Viktor Kožený - jeho společnost Harvard Capital & Consulting „přislíbila vydatně realizaci projektu České knižnice financovat“. Zůstalo pouze u slibu. Nicméně edice žije. Nabízí se jen poznámka, kolik z těch čtenářů, kteří si v roce 1997 zakoupili první svazek, se při stávajícím tempu dožije i svazku posledního...